

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **AGROCORN Hájek s.r.o.**, IČO 26872340, se sídlem Bravantice 244, 742 81 Bravantice

zastoupená advokátem JUDr. Tomášem Davidem, se sídlem Dlážděná 4, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**, se sídlem Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2015, č.j. 16313/2015-MZE-14141, sp.zn. 5ZK6831/2015-14141

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

[1] Žalobkyně se domáhala zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, jímž bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Státního zemědělského intervenčního fondu (dále též „*prvostupňový orgán*“ nebo „*SZIF*“) ze dne 27. 1. 2015, č. j. SZIF/2015/0044912. Ve správním řízení byla žalobkyni pravomocně zamítnuta žádost o poskytnutí jednotné platby na plochu (dále též „*Žádost*“) pro rok 2014. Předmětem Žádosti doručené prvostupňovému orgánu dne 20. 5. 2014 mělo být poskytnutí jednotné platby na plochu na všechny půdní bloky, které měla žalobkyně ke

dni podání Žádosti evidované v Evidenci využití půdy podle užívatelských vztahů. Prvostupňový orgán žalobkyni podporu nevyplatil, protože dospěl k závěru, že z její strany došlo k úmyslnému ohlášení větší rozlohy, přičemž rozdíl mezi ohlášenou plochou a plochou zjištěnou činil celkem 3,5563 ha, tj. 0,44 % zjištěné plochy.

[2] Žalobkyně má za to, že žalovaný ve svém rozhodnutí pouze převzal konstatování SZIF o tom, že její postup byl úmyslný, nicméně tento závěr dostatečně neodůvodnil, když pouze uvedl, že si musela být vědoma skutečnosti, že na předmětných půdních blocích již před podáním Žádosti došlo k započetí stavby dálničního přivaděče a protipovodňového valu. Při této úvaze žalovaný vycházel zejména z kontrol, které provedl prostřednictvím dálkového průzkumu země a dále také z fyzické kontroly na místě, z nichž ale pouze jeden dálkový průzkum země byl proveden před podáním Žádosti. Je pravda, že žalobkyně o plánu výstavby dálničního přivaděče a protipovodňového valu věděla, ale nevěděla, kdy přesně má být stavba započata. Žalobkyně tak dle svého tvrzení nejednala úmyslně s cílem neoprávněně získat dotace, nýbrž šlo pouze o její neznalost aktuální situace, kdy sice věděla, že má být se stavbou započato, ale nevěděla kdy (poukazuje dále na to, že na stavbu bylo podáno celkem 8 žádostí o stavební povolení). Žalobkyně na základě výše uvedeného pokládá své jednání za nedbalostní a domnívá se, že jí měl žalovaný ve vztahu k této skutečnosti uložit adekvátní sankci spočívající ve snížení výše přidělené dotace. Své pochybení žalobkyně přiznává také ve vztahu k částečnému zpětvzetí Žádosti, které měla učinit poté, jakmile se o probíhající výstavbě dozvěděla. Žalobkyně v neposlední předestřela myšlenku, že zcela postrádá smysl, aby se úmyslně kvůli jednotkám hektarů připravila o dotaci za celkovou plochu, kterou obhospodařuje představující více než 800 ha. V souvislosti s výše uvedeným žalobkyně soudu doložila rozhodnutí Správního soudu v Hannoveru, který v obdobné situaci čl. 60 nařízení Evropské komise (ES) 1122/2009 (dále jen „Nařízení“) neaplikoval, protože se nejednalo o úmyslné zavinění, ale o nedostatek pečlivosti účastníka.

[3] Žalobkyně dále nesouhlasila s tím, jak je žalovaným vykládán a aplikován čl. 60 Nařízení, když sporovala podmínky pro uložení sankce spočívající v nevyplacení dotace, které spočívají v tom, že úmyslně ohlášená větší rozloha musí o 0,5 % nebo o 1 ha převyšovat skutečnou plochu. Před spojkou nebo zde nenachází čárka, a proto podle žalobkyně v porovnání např. s čl. 58 Nařízení, kde se čárka před spojkou nebo nachází, by se mělo jednat o poměr slučovací. Pro aplikaci sankce by tak měly být splněny obě podmínky zároveň. Pokud tomu tak nebude, dojde k jednoznačné diskriminaci uživatelů pozemků o větší rozloze neboť v jejich případě je překonání hodnoty 1 ha poměrně snadné, zatímco hranice 0,5 %, stejně jako to bylo tvrzeno v případě žalobkyně, zdaleka nedosahují.

[4] Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že na základě kontrol provedených SZIF bylo prokázáno, že se na kontrolovaných plochách nacházely 2 stavby, a to dálniční přivaděč Nová Rudná v k.ú. Vřesina u Bílovice (dále jen „*Dálniční přivaděč*“) a protipovodňový val v k.ú. Bravantice (dále jen „*Protipovodňový val*“). Podle žalovaného je nepochybné, že plocha, na které je vykonávána stavba, nemůže být zemědělsky obhospodařována. Výskyt stavby byl podle žalovaného patrný již před podáním Žádosti. Ředitelství silnic a dálnic Ostrava navíc uvedlo, že stavbu zahájilo již v září 2013. Žalobkyně přesto požádala o poskytnutí jednotné platby na plochu. V rozhodovací praxi

SZIF je jako úmyslné vykázání větší plochy konstantně posuzováno, pokud jsou na parcelách domy, cesty aj. stavby, které apriori vylučují zemědělskou činnost. I kdyby se žadatel o výstavbě dozvěděl až později, byla žalobkyně podle prohlášení, které při podání Žádosti podepsala, povinná informovat příslušný orgán o všech změnách týkajících se údajů uvedených v Žádosti.

[5] K druhému žalobnímu bodu týkajícího se výkladu a aplikace čl. 60 Nařízení žalovaný uvedl, že při aplikaci normy vycházel z obecných pravidel výrokové logiky a spojku nebo použil ve vztahu alternativním, kdy absence čárky před spojkou nebo vyjadřuje, že jednotlivé alternativy mohou nastat každá samostatně nebo i dohromady, tedy vzájemně se nevylučují.

[6] Při ústním jednání účastníci setrvali na svých procesních stanoviscích. Žalobkyně poukázala na to, že příslušné Nařízení bylo změněno jiným, proto posuzování podmínek pro neposkytnutí dotace.

[7] Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „s. ř. s.“), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

[8] Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vylýnuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatně skutečnosti.

[9] V odůvodnění napadeného rozhodnutí je mj. uvedeno, že žalobkyně dne 20. 5. 2014 podala u SZIF Žádost o poskytnutí jednotné platby na plochu zemědělské půdy o celkové ploše asi 820 ha. Při kontrole deklarované zemědělské půdy bylo zjištěno, že na několika pozemcích se nachází plochy staveniště (dálniční přivaděč a protipovodňový val). O kontrole byl vyhotoven protokol, který žalobce převzal dne 6. 11. 2014, v němž bylo mj. uvedeno, že se na zde konkrétně vymezených půdních blocích nachází staveniště, proti protokolu nepodal žalobce námitky. Žalovaný vyšel na základě tohoto protokolu a údajů z evidence ze zjištění, že se jedná o dvě stavby (dálniční přivaděč na celkem 1,5295 ha, a protipovodňový val na celkem 2,0268 ha). Žalobce si musel být vědom toho, že předmětná plocha není zemědělsky obhospodařována a že nesplňuje definici zemědělské kultury. K námitce žalobkyně v podaném odvolání namítající skutečnost, že v době podání žádosti v evidenci nebyly patrné známky stavby, žalovaný uvedl, že aktualizace evidence se provádí jednou 2 až 3 roky, aktuální snímky ortofotomapy byly pořízeny dne 9. 6. 2014, tj. po podání žádosti. Musí se tak vycházet ze skutečného stavu plochy, které je patrné ze snímku ze dne 18. 4. 2014, kdy je patrná stavba dálničního přivaděče, stejně jako z vyjádření Ředitelství silnic a dálnic Ostrava ze dne 20. 5. 2015, že výstavba Dálničního přivaděče na předmětných pozemcích započala již v září 2013. Žalobkyně dále uváděla, že stavba protipovodňového valu jí způsobila komplikace a zvýšené náklady kvůli probíhajícím zemním pracím, připouští tak, že o stavbě věděla, kdy rovněž mohla provést korekci žádosti, což neučinila. Z těchto zjištění podle názoru žalovaného plyne, že žalobkyně o provádění staveb věděla v době podání žádosti, kdy jí následně mohla vzít částečně zpět poté, co kontrola SZIF zjistila nesrovnalosti.

[10] V odůvodnění dále žalovaný rozebíral odvolací námitky žalobkyně, které neuznal důvodnými, přičemž poukázal na to, že žalobkyně podepsala prohlášení, že všechny informace uváděné v žádosti jsou pravdivé, výše sankce odpovídá čl. 60 Nařízení. K doplnění odvolání v rámci odvolacího řízení (ve vztahu k uplatněným žalobním bodům), že je nepovažuje za podstatné ohledně nájemních vztahů k pozemkům, k obdělání pozemků vyšel ze závěru, že stavební činnost na pozemcích započala již v měsících duben, červen a červenec roku 2014, a svůj závěr opřel i o shora zmíněné stanovisko Ředitelství silnic a dálnic, že výstavba probíhala již od roku 2013.

[11] Při posouzení důvodnosti podané žaloby soud vycházel z těchto úvah.

[12] Nejprve se městský soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, přičemž dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného splňuje zákonná kritéria, je srozumitelné a opírá se o důvody, které vyšly v řízení najevo, včetně vypořádání odvolacích námitek. Subjektivní nespokojenost žalobkyně s důvody rozhodnutí ještě bez dalšího neznamená nedostatek odůvodnění rozhodnutí, když takové rozhodnutí stojí na logickém hodnocení zjištěných skutečností a jejich právním posouzení. Tato kritéria napadené rozhodnutí splňuje, proto v obecné rovině soud neshledal ničeho, co by vedlo k závěrům o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů.

[13] Podle čl. 60 Nařízení odst. 1 pokud rozdíly mezi ohlášenou plochou a plochou zjištěnou podle článku 57 vyplývají z ohlášení větší rozlohy, ke kterému došlo úmyslně, neposkytne se pro dotyčný kalendářní rok podpora, na kterou by měl zemědělec nárok v rámci dotyčného režimu podpory podle článku 57, činí-li tento rozdíl více než 0,5 % zjištěné plochy nebo více než 1 ha.

[14] Podle § 4 odst. 1. písm. c) nařízení vlády č. 47/2007 Sb. fond poskytne žadateli platbu na zemědělskou půdu, která je žadatelem zemědělsky obhospodařována v příslušném kalendářním roce po celou dobu, po kterou je evidována v evidenci na žadatele podle písmene a).

[15] Podle čl. 124 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 73/2009 se využitou zemědělskou plochou rozumí celková plocha využívaná jako orná půda, trvalé travní porosty, pro trvalé kultury a zelinářské zahrady. Podle odst. 2 tohoto nařízení, pro účely poskytnutí plateb v rámci režimu jednotné platby na plochu lze platby poskytnout na všechny zemědělské pozemky splňující kritéria stanovená v odstavci 1.

[16] Podle § 3i zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, druhy zemědělské kultury v evidenci půdy stanoví vláda nařízením č. 307/2014 Sb., které definuje druhy zemědělské půdy v § 3. Sem patří orná půda, trvalý travní porost aj.

[17] Podle čl. 43 písm. a) nařízení Komise (EU) č. 640/2014 (dále jen „*Nové Nařízení*“) se Nařízení zrušuje s účinkem ode dne 1. ledna 2015. Uvedené nařízení se však nadále použije na: a) žádosti o podporu v souvislosti s přímými platbami podané za premiová období počínající přede dnem 1. ledna 2015

[18] Stěžejní žalobní námitka spočívala v tom, že se správní orgány nezabývaly a nikterak neodůvodnily, na základě čeho dospěly k závěru, že žalobkyně nahlásila větší rozlohu zemědělské půdy úmyslně.

[19] K závěru, že žalobkyni podpora zcela nepřísluší, je podle čl. 60 Nařízení třeba úmyslné zavinění v souvislosti s nahlášením větší rozlohy deklarované zemědělské půdy, pro kterou je podpora požadována, než jaká ve skutečnosti je. Žalovaný ve svých rozhodnutích zastával názor, že žalobkyně musela v době podání Žádosti, tedy dne 20. 5. 2014, vědět o tom, že na předmětných plochách již započaly stavební práce na Dálničním přivaděči a Protipovodňovém valu. Na základě toho dovozoval její úmysl spočívající v nahlášení větší rozlohy plochy, než kterou ve skutečnosti zemědělsky obhospodařovala, přičemž rozdíl mezi ohlášenou plochou a plochou zjištěnou činil celkem 3,5563 ha, přičemž vycházel ze zjištění, které žalobkyně v podané žalobě nijak nerozporuje. Soud tak v tomto směru odkazuje na tato konkrétní zjištění, které provedly správní úřady, z nichž plyne závěr, že v době podání žádosti se jednalo o pozemky, které nešlo na v celém svém rozsahu zemědělsky obdělávat.

[20] V tomto směru soud souhlasí s žalovaným, že pokud v době podání žádosti pozemky byly fakticky částečně zemědělsky neobdělávatelné, pak žalobkyně, pokud žádost podala a v ní podepsala prohlášení, že údaje v žádosti odpovídají skutečnému stavu věci (v žádosti je uvedeno, že „jsou pravdivé“), věděla a musela vědět o tom, že tomu tak není; a pokud ani po zaslání kontrolního protokolu, kde tento závěr byl zcela zřetelně uveden, žádost neupravila, pak to rovněž svědčí tomu, že o stavu pozemků z hlediska zemědělského obdělání věděla. Tento dílčí závěr pak podle názoru soudu svědčí pouze jedinému závěru právnímu, že se jednalo o úmysl, ať již přímý či nepřímý, jak jej definuje právní teorie a jak je tak obecně právní veřejností chápán. Minimálně nepřímý úmysl se z takového postupu dá vyčíst, když soud vyjde z toho, že podstatnou složkou při chápání nepřímého úmyslu je aktivní volní jednání pachatele (jím je podání žádosti včetně prohlášení o tom, že údaje v žádosti odpovídají skutečnosti) a i nepřímé srozumění pachatele s následkem (minimálně v tom, že ani následně svou žádost částečně neupravil a části pozemků, které nesplňují definici pro poskytnutou dotaci, z žádosti nevyňal poté, co se o této skutečnosti zjevně dozvěděl ze zaslání kontrolního protokolu), kterým je v daném případě vyplacení podpory v plné výši. Soud při tomto posouzení vychází z komentářové literatury k trestnímu zákoníku, které je pro vysvětlení nepřímého úmyslu použitelná i pro vysvětlení úmyslu v případě použití v článku 60 Nařízení - „*U nepřímého či eventuálního úmyslu (dolus eventualis) pachatel věděl, že svým jednáním může způsobit porušení nebo obhození zájmu chráněného trestním zákonem, a to v současné době jen trestním zákoníkem, a pro případ, že jej způsobí, byl s tím srozuměn. Srozumění pachatele u nepřímého úmyslu vyjadřuje aktivní volní vztah pachatele (viz shora) k způsobení následku relevantního pro trestní právo, čímž je míněna vůle, jež se projevila navenek, tj. chováním pachatele. Způsobení takového následku však není přímým cílem pachatele, ani nevyhnutelným prostředkem (přímo ho nechce), neboť pachatel sleduje svým záměrem cíl jiný, který může být z hlediska trestního práva jak cílem relevantním, tak i cílem nezávadným. Přitom je však pachatel vždy srozuměn s tím, že realizace tohoto cíle předpokládá způsobení následku významného pro trestní právo, avšak tento následek je nechtěným, pouze vedlejším následkem jednání pachatele, s kterým je však srozuměn. Na takové srozumění pak usuzujeme z toho, že pachatel nepočítal s žádnou konkrétní okolností, která by mohla zabránit následku, který si*

pachatel představoval jako možný, a to ať už by šlo o jeho vlastní zásah, nebo o zásah někoho jiného.” - In: ŠÁMAL, Pavel, GRIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. Trestní zákoník (EVK). 2.vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 202.

[21] Soud tak nemůže přisvědčit žalobnímu bodu, kde žalobkyně namítá pouze nedbalostní pochybení, neboť tomu tak není, čímž pak není případný odkaz žalobkyně na rozhodnutí Správního soudu v Hannoveru, který vychází z nedbalostního zavinění. Pokud žalobkyně své jednání omlouvá prováděním neodkladných zemědělských prací, pak to není skutečnost, která by na hodnocení jejího jednání a formy zavinění mohla mít sama o sobě vliv. Skutečnost, že žalobkyně jednala úmyslně, je v odůvodnění rozhodnutí výslovně uvedena, nemá tak místa žalobní bod, který uvádí, že tomu tak není. Nedostatky odůvodnění v tomto směru tak soud neshledává, proto není důvodný ani poukaz na judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se řádného odůvodnění této okolnosti (žalobkyní namítané rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2009, čj. 9 As 71/2008-109, a ze dne 24. 6. 2010, čj. 9 As 66/2009-46). Rovněž okolnost, že stavba byla dlouho odkládána a že na ni bylo vydáno celkem osm stavebních povolení (konkrétně na stavbu Dálničního přivaděče, jak žalobkyně tvrdí v žalobě) není pro faktické zjištění stavu zemědělské půdy podstatná, neboť v tomto řízení se nijak nehodnotí stavba z hlediska povolenosti podle stavebního zákona, ale charakter příslušné zemědělské půdy v době podání žádosti.

[22] Ohledně jazykového výkladu umístění čárky před spojkou nebo (další žalobní bod, v němž žalobkyně namítá nesprávnou interpretaci a aplikaci článku 60 Nařízení) soud odkazuje na jazykovou příručku Ústavu pro jazyk český dostupnou také online na <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=155>, podle které pokud se před spojkou nebo nepíše čárka, jedná se o vyjádření volby mezi dvěma eventualitami. Podstatné je, že eventualita jsou libovolně zaměnitelné a je lhostejno, která z nich bude platit, které dáme přednost (v konečném důsledku mohou nastat i obě). Z toho je zřejmé, že v daném případě postačí, je-li splněna alespoň jedna z výše uvedených podmínek.

[23] Soud z tohoto důvodu neshledal poměrně rozsáhlou žalobní argumentaci žalobkyně, která vychází z odlišného názoru, za příléhavou, když tato argumentace hodnotí vhodnost či účelnost daného ustanovení, což však soudu při posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí, které z takového ustanovení vycházelo, nepřísluší. Nařízení vychází z dvou možností určení rozlohy, u níž došlo k rozdílu mezi ohlášenou plochou a zjištěnou plochou, a to buď stanovenou procentní výměrou (0,5% zjištěné plochy), nebo výměrou bez ohledu na procentuální rozdíl (1 hektar). Takto provedená úprava je podle názoru soudu při jazykovém výkladu jasná – procentní výměra nemusí dosahovat ani 0,5% zjištěné plochy, pokud je vyšší než 1 hektar. Toto pravidlo je srozumitelně formulováno a žádný dvojí výklad nepřipouští. Pokud žalobkyně provádí výklady této normy další, pak ty jsou v rozporu s výkladem jazykovým, který při interpretaci musí mít přednost.

[24] Ze všech těchto důvodů soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.).

[25] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Vzhledem k tomu, že žalovanému státu tyto nevznikly, soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

[26] Jen pro úplnost zdejší soud dodává, žalobkyně svůj žalobní bod týkající se časové působnosti Nařízení uplatnila až při ústním jednání dne 14. listopadu 2019, tedy po uplynutí zákonné dvouměsíční lhůty (ust. § 71 odst. 2 s.ř.s.). Nicméně podle názoru soudu by ani tento žalobní bod nemohl být důvodný. Nařízení bylo k 31. 12. 2014 zrušeno Novým Nařízením, ve kterém zákonodárce sice upustil od rozlišování úmyslného a neúmyslného ohlášení větší plochy a stanovil jinou koncepci celého procesu, nicméně výslovně v přechodném ustanovení čl. 43 písm. a) Nového Nařízení upravil vztahy vzniklé před nabytím účinnosti tohoto Nového Nařízení tak, že se na ně použijí pravidla původního Nařízení. Vzhledem k tomu, že v daném případě se podle názoru soudu nejedná o správní trestání, ale o posouzení podmínek pro poskytnutí podpory (dotace), nelze tak použít obecnou zásadu pro trestání, že by právní úprava pozdější byla pro pachatele příznivější, a proto vycházet již z Nového Nařízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 14. listopadu 2019

JUDr. Ladislav Hejtmánek, v.r.
předseda senátu